

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna pet-črtna: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 230.

V Ljubljani, v soboto 8. oktobra 1892.

Letnik XX.

Stara reč.

V nevarnosti ni vera; v nevarnosti pa so vse ljudske pravice, če kedaj zmagajo mračnjaki in nazadnjaki.
(Slov. in drž. zbor 1873, 1874, str. 96.)

Jutri ima uprizoriti na starem strelišču „razumništvo slovensko“ „narodno manifestacijo“ („Narod“ 1. oktobra), ki je imela biti početkom samo „akt priproste narodne hvaležnosti“ („Narod“ 1. oktobra), katero pa celo „Obzor“ imenuje „demonstracijo“. Že dolgo časa poje boben („Narod“ 7. oktobra) in silneje se oglašja sedaj, „naj nikdo, komur razmere količkaj dopuščajo, ne zamudi poslati 3 gld.“ („Narod“ 7. oktobra) gosp. dr. Franu Storu in si kupiti z njimi pravico, da banketira dné 9. t. m. proti I. slov. katol. shodu. V 219. št. je že naš list pojasnil svoje stališče in v imenu načel, katere zastopa, je tudi javno pozval tri gg. duhovnike, katerih imena se zlorabljujejo po liberalnih listih, naj to zlorabo odklonijo. Javno delovanje se sme tudi javno presojeti in to pravico si prilastuje celo „Slovenec“ in sicer jedino le v imenu načel, katere zastopa naš list.

Z ravnodušnim srcem pričakujemo mi nesrečni „klerikalci“ izida imenovane demonstracije. Saj vemo, da izhaja od stranke, ki se pred vsem odlikuje v sovraštvu do knezoškofa ljubljanskega, od stranke, katere vodniki ne izgreše nobene prilike, da bi najpogosteje ne napadali našega vrhovnega pastirja, katere listi si izmišljujejo najgrje laži o njem, samo zato, da si potem skrpajo kak vzrok ločiti se od pravega narodnega programa. Vsej kritiki proti I. slov. katol. se je postavilo kot temelj besno sovraštvo do našega knezoškofa in zato smo bili dolžni vsaj povedati to slovenskemu svetu. Ne tajimo, da je

morda nekoliko dobrih mož, ki v resnici mislijo, da se je godila družbi sv. Cirila in Metoda ali gosp. Svetcu kaka krivica in ki tedaj v resnici mislijo, da so opravičeni v tem obziru kritikovati nekaj pojavov na katol. shodu, toda taki možje se v bistvu ločijo od demonstrantov, ker se ne družijo v znamenju sovraštva, marveč le v znamenju kratkovidne ljubezni do naroda. Imenovani temelj kritiki proti I. slov. katol. shodu se ni rodil stoprav po shodu, marveč je že star in „Narodu“ že jako domač; na tem temelju že celo vrsto let napada duhovščino, na tem temelju sta že zidala rajna „Slovan“ in „Brus“ svoje liberalne trdnjave napredni stranki, na tem temelju tudi deluje jako pridno in temeljito blagi sedanji njun naslednik „Pavliha“. Zato pa umejemo jutrajni banket: Po času je sicer po katoliškem shodu, a vzročno ni z njim v zvezi.

Davno pred katoliškim shodom, da, odkar so liberalci na Slovenskem, bi se bil dal napraviti tak banket, samo da bi se na vabila postavila kaka druga vada, kakor napadena družba sv. Cirila in Metoda in užaljeni starosta g. Svetec. Liberalni, katoliškim načelom nasprotni duh napravlja take bankete. Saj bi bilo sicer pač smešno, kako da stranka, ki je bila od kraja popolno nasprotna shodu, ki je davno pred začetkom ga napadala in smešila, in ki se niti shoda ni udeležila, sedaj po shodu najedenkrat igra ulogo „užaljenih rodoljubov“. Ti rodoljubje so bili užaljeni že s tem, da se pod katoliško zastavo zbirajo Slovenci v postete in čudovite drznost je, če se ta stranka sedaj kaže, kakor bi stoprav po shodu njena znana „nesebična“ ljubezen do naroda jo gnala v boj proti shodu.

Banket je po svojem izvoru in po svojih tendencijah navadno agitacijsko sredstvo za liberalno-napredno stranko in kot tako mora biti

agresivno proti katol. shodu. Morda se bo končalo mej zvanečimi frazami, morda bo kadila dim ovil v olimpijsko meglo nebroj prvakov in prvakov zbranih na njem, gotovo je, da nam to ne bo vznemirilo duše in zaupno povemo gospodom banketovalcem, da našega naroda za-se dobili — ne bodo. Duh, v katerem se bo jutri vršil protestni banket, nam je že znan; za nas je to stara reč, prav tako, kakor je tudi to, da so mej Slovenci — liberalci, za nas — stara reč.

Glasba, cerkveno petje.

(Poročal P. Hugolin Sattner na kat. shodu v odseku za vedo in umetnost.)

Slavna gospoda! Čast mi je poročati o priliki katoliškega shoda o glasbi, zlasti o cerkvenem petju.

Poseben dar božji je dar govora. Govor mej drugim odlikuje človeka pred živalijo, z besedo občujemo mej seboj, razodevamo svoja srčna čutila, se tolažimo, se navdušujemo za junaške čine. Vzemi človeku besedo in vzel si mu več, nego polovico življenja. Kadar pa hoče človek izražati bolj vzvišena čutila, tedaj se beseda spremeni v petje. Umljivo je tedaj, da se petje nahaja pri službi božji, kakor tudi pri svetnih veselicah, ker ono ponese na svojih perutih človeškega duha kvišku. Lahko tedaj rečem, da današnji svet ne more in noče živeti brez glasbe. Ko bi mi kdo hotel to zanikati, vprašam ga: Jeli mogoča slovesna služba brez petja? Ali si moremo misliti národno slavnost brez národne glasbe?

Občno je prepričanje, da umetno petje blaži seree, a izobrazuje tudi duha; je toraj velicega vzgojevalnega pomena in vredno naše pozornosti in zanimanja. Mi Slovenci smo pevski národ. Pojdi k predicam ali ženicam, pastirjem ali odraščanim mladencem, vsepovsodi ti doni prijazna pesem na uho. To je prav vesela prikazen in kar tiče naturalistično

LISTEK

Milostna!

Ne vém, je-li ste že slišali o najnovejšega jezikoslovca čudovitih vspehih, je-li ne. Ker pa vém, da se Vaš spol za vse, kar je z jezikom v zvezi, že od narave zanimlje, in ker se štejem že Vam starega znanca, Vam vsèkakor omenjenega čuda v svojem drugem pismu ne maram zakrivati. Tako-le, milostna, se je bralo te dni po časopisih: „Slavni učenjak Žovn Gerner je v zadnjih letih s pomočjo fonografa preiskal in sestavil govore posameznih opičnih vrst v pravilne stavke, in tako je spisal celo slovnico. Pred kratkim (danes teden) se je ločil od učenjakov angleških v londonskem St. Zéms Hall-u in podal se je na novo znanstveno pot v zapadno Afriko, da bi tam spopolnil svoje študije opiškega jezika. Prof. Gerner je izrekel prepričanje, da znajo vse vrste opic „govoriti“, toda vsaka drugače. To je dokazal s tem, da razumevajo glase ameriških opic, po fonografu posnete, v zoologiškem vrtu v Hamburgu samo opice te vrste, ki so ravno tako v Ameriki doma. Te opice niso samo poslušale glasov svojih sorodnikov, marveč jele so se tudi takoj same oglašati in odgovarjati. Tako je bilo brati zadnje dni po raznih časnikih.

Kaj pravite k temu, milostna? Kaj ne, kolika dobrota je „prosto raziskavanje“ brez tistih grdih

srednjeveških vezij in okov, ki bi bile brez dvojbe za večno preprečile epohalne napore opiško-slovnega učenjaka. Prepričani ste z menoj vred že vsled omenjenega, da se v kratkem posreči, dobiti opiško slovnico, in tedaj bo nov svečnik omike zažarel po širni zemlji.

Pristni, naravni čut, s katerim se odlikujejo opice, velika spretnost njihova v skakanju in obešanju po najvišjih vrhovih, kakor tudi debela koža so poleg prve lastnosti, namreč posnemanja prednosti, ki so pomagale že marsikateremu pozemeljskemu perovodji do slave. In gotovo je tembolj razvito vse to pri — opicah!

Iz dna srca se že veselim „gorilske“ poezije spèvov, ki bo jasno pokazala celemu svetu, da tudi Adonis iz opičjega rodú mora péti o medenosladki ljubezni. In zaradi tega se veselim, ker potèm brez dvojbe tudi naši najmlajši rimolovci dobé novih idej in novih čuvstev. In ljubezni polna srca se bodo ozemala v laket dolge proizvode, katere bomo čitali potèm na tabakovih zavitkih in katere bo kritikoval g. M., o katerem tako lepo pòje pesem (Radikalnim kritikom ljubljanskim J. T. Turkuš, 1892):

„Puškin i Goethe, Dante i Racine —

Vas vse oeeni M, na svoj način.“ (Str. 8.)

„Dozdaj je pevce vsvarjal večni Bog,

Odslej patente trobi M.-ov rog.“ (Str. 10.)

Kako si mal o vrh! prepoln zeli!“ (Str. 5.)

„V èrepinji so zavreli mu možgani,

Da vèash revež zdaj po glavi hodi,

A z nogami po mestnem zraku blodi.“ (Str. 6.)

Še več strašnega se bere o njem, milostna, a pustiva to: ni varno!

Opiško slovnico bo brez dvojbe nam velikega pomena in če nam rojenice naklonijo moža, ki bo kritično primerjal merkviško slovnico z nekaterimi našimi umotvori, bo vspeh velikansk.

Sam „Pavliha“ po potèm pokazal se v čudoviti luči. Nepoklicani kričaci trdè sedaj, da je nesramen, da mu je jedini namen poštenju spodkopati tla međ narodom in ga ogrditi pred svetom, toda bodoča slovnica zgodovina bo pokazala, da je le opiško posnemanje živalskega slovnice, katero je do zdaj bilo znano samo bistronosim sinovom Abrahamovim.

Milostna! Vera dandanes ni več na dnevnem redu. Vsaj tako nas uči zadnji — „Pavliha“, ki klerikalcem zatrjuje izvirno seveda — da v nebesa pride vsakdo po svoji fazoni, ako ne s pomočjo te vere pa s pomočjo druge vere. To so vendar enkrat jasne besede iz „Narodne Tiskarne“, kjer vladajo naši vzgledni — katoliki!! — Pač je bil že zadnji čas, da se odstranijo ti tesnoprni verski predsodki, kajti sicer bi ne bilo „prostega raziskavanja“ po receptu Šukljejevem in ne bilo bi tudi — opiškega slovnice.

Uverjen sem, da se tudi Vi radujete, občudujete te velikanske literarne vspehe, s katerimi se tako

petje, ne damo se Slovenci prekositi od vsakoga. Vendar pri tem ne smemo ostati. Napredujemo v literaturi, napredujemo v umetnostih; bodeli zastajala glasba? To ne more in ne sme biti. Mi moramo napredovati tudi v glasbeni stroki. Vprašam pa: ali se je že kaj zgodilo v tej zadevi? Da, mnogo se je storilo od strani našega narodnega zavoda, Glasbene Matice, mnogo se je storilo na cerkveno-glasbenem polju od strani Cecilijnega društva. Vendar moram otožen spoznati, da je ta velevažen faktor narodove omike le bolj v zasebnih rokah; vse, ali večina je odvisna le od dobre volje posameznikov, od večje ali manjše navdušenosti prijateljev glasbe. Temeljito izobraženje je bilo dosedaj domá skoro nemogoče. Po tujem hoditi, kako je to hudó? — In če je kdo hotel kaj storiti, kako malo je našel denarnih sredstev, kako malo učnih pripomočkov, kako malo vstrajnosti pri izvršujočih članih društev. V cerkvi iskreni pevovodja težko prodira, ker manjka zaumena in zanimanja za umetno petje; ne manjka se pa ovir od strani tistih, ki so enkrat sami nekaj peli, zdaj pa mislijo, da mora vse ostati pri starem. V svetni glasbi pa ovira zlasti nesrečna needinost, podedovani greh Slovencev. Koliko so drugi narodi pred nami?

Ker je v tacih razmerah težko dospeti do umetelnostne dovršenosti v glasbenih strokah, treba je korenite preustroje. Zato I. slovenski katoliški shod izreka željo:

Obrača naj se vsa pozornost na dober, moder in izdaten pevski poduk že v ljudski šoli. Dovolite, da se pri ljudski šoli nekoliko pomudim. V obče opomnim, da pomen pevskega poduka v šoli premalo cenimo. Večidelj imamo petje le za prijetno vedrilo, za kratek čas, k večjemu, naj v šoli pomaga gojiti patrijotično čutilo. Jaz pa trdim, da je petje neizmerne vrednosti v zdravstvenem, pa tudi v etičnem in vzgojevalnem obziru. Najprej govorim o zdravstvenem momentu.

a) Naše šolske oblasti zelo skrbé za telovadbo v naših šolah in deloma imajo prav. Teló se po telovadbi ukrepi, ni več tolikanj mehkužno, občutljivo. Da bi le oblasti tudi dosti uvaževale, kolikega pomena so pevske vaje, ki krepijo najvažnije in najbolj občutljive organe človeškega telesa. Vsi pevovodje in higijeniški se enih misli, da namreč modre in redne pevske vaje, silno blagodejno vplivajo na razvoj pljuč in pevskega organa. Vpitja po šolah pa ne morem imenovati modro vajo in vpitja po naših šolah je toliko, da je groza. V ljudski šoli je tedaj treba gledati nato, da se glas tehnično izobrazuje in to se zgodi z modrim, otroku primernim podukom. Otroški organ je mehak, treba ga je varovati in tega dostikrat ne storijo pevski učitelji. Seveda mi bode nagajivec ugovarjal: Mar menite, da mora ljudska šola izgojevati pevcev-umetnikov? — No, le počasi. Do pevske dovršenosti je dolga pot. Pevska umetnost je sila težka stvar in dobro vem, da virtuofov ne bodo vzgajale naše šole. Zavoljo tega pa je poduk vse eno lahko na-

raven, moder, primeren otroškemu organu. Če nima teh svojstev, bolje, da se v šoli prav nič ne poje. Šola pa je dolžna obdelati vsak predmet na najpopolnši način in vsak otrok ima pravico tirjati od učitelja, da mu ta podaja umstven pevski poduk.

b) Ozrimo se kratko še na vzgojevalen in etičen moment. Pevski poduk ima pri vzgoji otrok veliko ulogo. To pa le tedaj, ako poduk ni mehaničen, marveč se naslanja na logično misel. Pevski poduk po notah jako zanima šolarje in vadi njihove duševne moči, spomin in razum. Učenjaki seveda z nekakim pomilovanjem gledajo na nas revne muzikante in niti ne slutijo, koliko bistroumnosti, inteligence in duhovitosti je treba vsakemu, ki hoče umetno delovati na glasbenem polju. Čimbolj izobražen bode narod v umetnosti, tembolj bode znal ceniti glasbene umetnike in učnike. Ne bo jih več zaničljivo gledal in pri vsaki priliki jih poniževal, kakor se to kaj rado godi in vsi občutimo.

Pevski poduk se sme toraj po vsi pravici uvrstiti med učne predmete. Skušnja uči, da slabi računarji so večidel tudi slabi pevci. Zakaj? Zveza mej računstvom in glasbeno teorijo je jasna. Glasbena umetnost tirja najfinejši čut, zlasti pa zmožnost za najdrobnejšo delitev časovne enote in pa najhitrejši pregled. Ako že ritmička razvrstitev not tirja urno mišljenje, koliko pozornost šele je treba obračati na višjo ali nižjo lego not. Prav čudno in neumljivo bi bilo, ko bi človeški duh od tacih vaj ne imel nobenega dobička. — Dalje: Kolikega pomena je pevski poduk za gladki in jasni govor ter za deklamacijo? ali ne tirjamo od pevca, da zna jasno vokalizovati? Kaj pomenijo solfežije, če ne strogo vajo vokalov? — In deklamator, ne jemlje li pojem prime, sekunde, terce itd. iz pevskega poduka?

Sam pa rad priznam, da pevski poduk, ako ni na vse strani moder in umstven, nikdar in nikoli ne more imeti opisanega vpliva na zdravje in vzgojo. Saj vidimo, da dandanes, ko je vendar ni učilnice, da bi ne imela na nčnem redu eno ali dve uri petja na teden, da dandanes kaže pevski poduk kaj boren rezultat. Šola dostikrat niti ni v stanu v sreih šolarjev ljubezni in spoštovanja obuditi do petja, tega vrliga darú božjega. Kako bi bilo sicer mogoče, da se med našo inteligenco nahaja tako malo njih, ki bili navdušeni za umetno petje; še manj njih, ki bi bili petja veščí? — Po mestih in trgih je sicer število pevk obilo; toda gospodje dirigenti, povejte mi, koliko pevk imate, ki bi predloženo pesem pele brez vsakere pomoči. Navadno je pri vsakem glasu par zanesljivih pevk, vse druge pa se naslanjajo na te. In med gospodi, so li razmere kaj boljše? Seveda se te stvari ne razglašujejo, a gg. pevovodje po vrsti dajejo prav moji trditvi.

Dovolj tožbá. Sedaj vprašanje: Od kod to, da je pevski poduk po šolah tako pomankljiv, nedostaten?

1. Prvi vzrok je ta, da nam nedostaje dobrih pevskih učiteljev. V pripravnicah se učé petja, gosel, glasovira, orgelja, ne učé se pa metodike pevskega poduka. In ko bi mi kak profesor glasbe še

tako zatrjeval, da se jemlje ozir tudi na metodiko, jaz mu odgovarjam in aeternum: Ne. Ko bi se pripravniki temeljito učili metodike pevskega poduka, kje bi bili mi dandanes! Neovrgljiva resnica pa je ta: Kdor hoče v petju vspešno podučevati, mora več kakor peti znati. Učitelj petja mora popolnoma poznati pevski organ; mora vedeti, kaj mu škoduje; mora ga po gotovem sistemu uriti in likati; mora vedeti, kako se vzbudijo razni registri pevskega organa. To in enako imenujemo metodiko pevskega poduka in te poznamo borno malo, in dokler je ne bomo popolnoma spoznali in po nji podučevali, zastoj so vse lepe besede.

2. Drugič je treba, da dobijo ukazi visocega ministerstva konkretnjšo obliko. Hvaležno moramo pripoznati, da ravno sedanje ministerstvo za uk in bogočastje je izdalo že mnogo odredb v prosep glasbe. Zaukazalo je, da se morajo vsi pripravniki učiti glasbe; odredilo, da smejo vsi učitelji sprejeti službo organista; očitno je spoznalo, da se cerkvena glasba pri nas nahaja še na nizki stopinji in da so ravno učiteljski krogi poklicani, da skrbé za njeno zboljšanje. V novejšem času je povabilo prečastite ordinarijate, naj pomagajo pri vredovanju cerkvene pesmarice za ljudske šole. Vse te odredbe kažejo dobro voljo visocega ministerstva, za katero smo jako hvaležni, kajti ministerstvo samo pripozna s tem vzgojevalni in etični pomen pevskega poduka. Manjka edino še konkretnjše oblike. Želeli bi boljših učnih pripomočkov, primernih pevskih šol, zlasti pevskih vaj, zadostno števílo ur, zlasti na pripravnicah, kajti po sedanjem sistemu pride učence na vrsto le za malo časa. Pripravniki se imajo seznaniti z liturgičnimi predpisi, pred vsem pa priučiti se koralá, ki je cerkve lastni otrok. Kako je v tej zadevi? Najbolje je, da molčim. — Učitelj na gimnazijah in enakih učiliščih ima večidel prazne roké, nima kaj v roke vzeti. Petje bodi za vsacega obligatno, kdor ima le kaj zmožnosti in glasú. Učni načrti za druge proste predmete so silno nadrobni. Načrt za petje je pripuščen učitelju samemu. — Da tedaj visoki ukazi zadobé konkretno obliko, ne bilo bi odveč, ko bi se prečastiti ordinarijati privzemali v posvetovanje, zlasti kar se tiče zboljšanje cerkvene glasbe. Učiteljske konference, okrajne in deželne naj bi pa tudi stavile primerne predloge, prošnje za učne pomočke itd.

Posebno mi je omeniti s emenišč, deških in klerikalnih. V teh semeniščih se mladina pripravlja za duhovski stan. Duhovnik je pevec po svojem poklicu. Vsa važnejša cerkvena opravila opravilja pevajoč. In kaj moramo dostikrat slišati o takih prilikah? Da ne bo torej zadnje mesece pred posvečevanjem taka zadrega, skrbé naj prečastite oblasti, da je petje že v deškem semenišču za vse brez izjeme obligatno. Teorija bodi glavna stvar toliko časa, da so učenci v vaji popolnoma izobraženi. In da se sluh bolje izolika, naj se zmožni učenci vadijo vsaj

(Dalje v prilogi.)

porosno od svetnega pozorišča poslavilja prosvetljeni 19. vek v naročje mrtvi zgodovini.

Temu napredku se milostna izvestno radujete tudi Vi. Ne dvomite, da se ga z vami tudi veseli iz dna razburkanega srca klanjajoč se Vam klerikalec.

Proslava veleč. g. kanonika J. Marn-a.

(Konec.)

Tako lepih in vzvišenih slavnostij — smelo trdim — se po šolskih dvoranah malo obhaja. Ta pa, ki smo jo tu v kroniko šolstva na Slovenskem zapisali, bode tudi izvestno ostala ne samo udeležencem v trajnem prijetnem spominu, marveč nekdanji učenci slavljencevi bodo, beróč le-te vrstice, obnavljali v svojih sreih čut hvaležnosti in prijetnih spominov možu, ki jim je skozi 35 let zasajal v srce verske resnice, jim utrjeval katoliško zavest, pa tudi budil vsigdar ljubezen do domovine in mile besede slevske. Pokojni vladika Anton Martin Slomšek je vzgajal ljudstvo slovensko po načelu: Pustite Slovence dve reči, ki ste jim dragi, kakor svetle oči: vero katoliško in besedo materino.

Naš slavljencec je za svojega šolskega delovanja in z zlatim vspehom vedno in vedno poudarjal to dvojno načelo. Zato pa smemo, radujoč se ž njim najvišjega odlikovanja, v nekem oziru postaviti na stran pedagoga slovenskega, knezoškofa Slomška,

častitega kanonika, viteza Franc Josipovega reda — Josipa Marn-a.

Vi dopolnitev prelepe slavnosti naj k sklepu povem, da je vitez Frane Josipovega reda tisti popoldan nekaj svojih predstojnikov in tovarišev pogostoval v svojem stanovanju, kjer so se, kakor je to že v navadi, glasile tudi razne zdravice. Omenim naj tukaj le nekaterih bolj pomenljivih.

Prvo zdravico je napil slavljencec Nj. Veličanstvu nekako tako-le govoreč: Gospodje! O Rudolfa, ustanovitelju naše cesarske rodbine se bere, da je o priliki, ko so poklanjali se mu drugi vladarji in veljaki, pa žesla ni bilo, vzal v roke sveti križ in nanj so mu prisegli zvestobo. — O Ferdinandu II. se celó bere, da je v prehudih stiskah klečé pred svetim razpelom zaslísal z njega glas: „Ferdinande, non te deseram.“ — Ko so naš sveti oče Leon XIII. obhajali zlato mašo, poslali so jim naš presvetli cesar prelep, jako umetno in bogato opravljen križ. — Tudi meni so poslali križ. — Nekdaj učenec moj, sedaj iskren prijatelj, ki pozna moje prísrečne težave, čestital mi je, naj ta vnanji križ vse tiste notranje na-se potegne in ven spravi! — Naš presvetli cesar imajo v slovesni opravi mnogo križev na prsih, še več pa na srcu. Bog hotel, da bi ti vnanji križi že notranje britkosti na-se potegnili in da bi različne narode svoje mogli tako vladati, da bi ž njim vred „unitis viribus“ bili srečni in zadovoljni. V ta na-

men nam Jih mili Bog ohrani ne le od „multos sed ad permultos“, od „plurimos annos!“

Druga zdravica je veljala povabljenim gostom n. pr.: Slavna gospóda! Drznil sem se, danes povabiti nekatere gospode in tovariše iz šolstva, po katerem sem dosegel to poslavljenje, pa iz „Maticice Slovenske“, v kateri želim delovati, dokler mi bode moči in bode Vaša volja. Povabil bi — se vé — rad vse. Ker mi pa to ni mogoče, bodite Vi namestniki vseh drugih. Hvala bodi Vam za dosedanje prijaznost in za čast, katero ste mi storili, in prosim, podpirajte me blagovoljno še v prihodnje na korist „Maticice“ itd.

Posebej se je slavljencec zahvalil onim trem gospodom, ki so ga proslavljali v šolski dvorani in vsem gospodom profesorjem, češ, kdor ima mladino, ima prihodnjost. Kar sem Vam dopoludne sploh priporočil za slovo, ponovim še sedaj: Ljubite šolsko mladino! Vsaj imate v srednjih šolah v resnici nekako „jeunesse dorée“ iz vsega naroda, iz vse dežele, cvet v dobrem pomenu. Pomislite, koliko pa je tako srečnih, da jih prilaze iz ljudskih šol v srednje, kako malo jih izlazi iz gimnazije in kako malo jih dolazi iz visecih šol domu v gotove, narodu koristne službe. Prosim gospoda ravnatelja, da blagovolite na primeren način mojo prísrečno zahvalo priobčiti vrli šolki mladini itd.

Imed zdravic od strani povabljenih gostov naj omenim le, da je poleg on'h g. deželnega šol-

glasovira ali orgelj, da bodo potem kot duhovniki imeli jasen zaumen o vednosti in pomenljivosti glasbe za službo božjo in da bodo sami zmožni preustrojo cerkvene glasbe vzeti v svojo rokó. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. oktobra.

Notranje dežele.

Dunaj. Kronawetter, ki kandiduje v dunajskem notranjem mestu, se sedaj poganja tudi za glasove malih obrtnikov in zatrjuje, kako da jim je prijazen. V resnici se pa dr. Kronawetter še nikdar ni poganjal za male obrtnike, temveč ravno nasprotno. On je za svobodno trgovino, če tudi le varstvene carine morejo obdržati rokodelstvo. Poleg tega je on za popolno obrtno svobodo in trgovci z mešaním blagom ga zaradi tega jako čislajo. Nekoč se je izrekel proti sklepom obrtnih shodov. Zadrug Kronawetter tudi ni nikdar pospeševal, temveč še-le sedaj se je spomnil na-nje in pri njih berači za glasove. Nemški nacionalci so postavili za svojega kandidata proti Kronawetterju Schönerejevega prijatelja Wolfa. Nemško narodni listi pišejo, da so s Kronawetterjevo kandidaturo nemški liberalci dobro pokazali, da jim prav za prav za nemštvo nič ni. Sicer pa liberalni fabrikantje sami najbolj pospešujejo poslovenjevanje mešanih okrajev, ker kličejo češke delavce, ki jim delajo za nižjo plačo.

Stetitja. Izpraznjeno je mesto namestnika deželnega glavarja. Konservativni in poljski listi naglašajo, da bi bilo pravično, da se novi deželni glavarja namestnik vzame iz češke manjšine. Vlada bi sama baje ne bila proti temu, ali liberalci pa že na vse kriplje delajo za svojega privrženca dr. Haaseja. Ker imajo dobrega zastopnika v ministerstvu, se je vsekako bati, da bo Demelov naslednik zopet Nemeec.

Ogersko. Citatelji se še spominjajo, kako so kalvinci napovedali boj proti katoliški cerkvi, zlasti proti knezu primasu. Te dni je pa v Budimpešti zboroval generalni konvent luterancev. V tem zboru je pa vela precej drugačna sapa. Generalni nadzornik Pronay je naglašal, da se za protestantsko cerkev ni bati, in da sploh protestantje avgsburškega veroizpovedanja nima jo nič opraviti z zadnjimi cerkvenimi razpori na Ogerskem. S to izjavo so se obscdile kalvinske demonstracije.

Vnanje države.

Vatikan. Bavarski ministerski predsednik protestant baron Cradstein bil je zadnje dni v Rimu in tudi pri papežu v avdijenciji. Pogajal se je najbrž, kako se poravnajo nekatera nasprotstva mej Bavarsko in Vatikanom.

Francija. Omenili smo že, da Renana pokopljejo na državne stroške. S tem hočejo pokazati le sovraštvo do cerkve. Renan nima nobenih zaslug ni za republiko, ni za znanost. Republiku je bil do zadnjega nasproten, pa tudi narod je preziral. Njegovo ime je pri republikancih slovelo jedino zaradi njegovéga sovraštva do Kristusa. Renanovo delo o Kristusu je le francoska ponaredba Straussovega podobnega dela v nemščini. Renan je vedno trdil, da je katoličanstvo duševno pokvečenje človeštva. Vlada že pripravlja načrt zakona, da se Renanovi svetni ostanki prenese v Pantheon, kjer počivajo

skega nadzornika in gimnazijskega g. ravnatelja v imenu šolske mladine z živahnim pritrjevanjem sprejeta bila zdravica prvega „Matičnega“ podpredsednika, da je poslavljen bil sedaj Slovenec in po predsedniku tudi „Matica Slovenska“; drugega g. podpredsednika kot najstarejšega izmed pričujočih deseterih nekdanjih učencev v le-teh imenu; in zlasti še ona, ki je poudarjala, da lepa harmonija med umom in srcem v slavljencau bodi smoter vsej pedagogiki in vzor vsej šolski mladini, katera bode po tem gotovo srečna itd.

Slavnosti udeležil re je tudi brat jubilarijev, gimnazijski profesor g. Franjo Marn iz Zagreba s svojim sinom Vladimirom, pravnikom na zagrebškem vseučilišču. Došlo je več brzobjavnih čestitek, med njimi od „Maticé Hrvatske“ in društva „Sveto-Jeronimskega“. Gotovo pa je vsakdo navzočih ločil se od prijaznega Nestorja ljubljanske gimnazije z iskreno željo, da ga ljubi Bog ohrani še mnogo, mnogo let v trdnem zdravju na čast in radost naši domovini.

Tako se je vršila opisana slavnost v god pre-svetlega cesarja v šoli in na domu največ po prizadevanju vrlega gimnazijskega ravnatelja, gospoda And. Senekoviča, pa tudi v smislu slavljenca samega, sicer po domače, vendar veličastno in na občno radost, skoro da po besedah sv. pisma:

Omnis gloria ejus filiae regis ab intus, in fimbriis aureis circumdata varietatibus (Pr. 44, 14).

slavni Francozi. Vse to je sama demonstracija proti cerkvi. Pri taci razmerah se je pač katolikom malo težko ogrevati za republiko. Ni čudno torej, da se je bayonski škof Hauffret že izjavil, da bodo katoliki podpirali jedino tiste kandidate, ki se zavežajo, da bodo branili koristi cerkve, naj bodo že republikanci ali pa ne. Ta škof je nekdan bil privrženec republiku ali zasramovanje cerkve zadnji čas, mu je že malo omajalo ljubezen do ljudovlade.

Nemčija. Govori se o razporu mej državnim kancelarjem in prusko vlado. Kakor konservativni listi pišejo, dela finančni minister zopet neke intrige. Ta liberalci bi rad popolnoma odstranil grofa Caprivija. To seveda se mu bode težko posrečilo, ker v državnem zboru, pa tudi v deželnem ni liberalne večine. Cesar sam pa tudi dosti za liberalce ne mara. O vojaški predlogi se že dolgo razpravlja po časopisih, ali vendar se nič prav ne vé, kakšna da je. Zveznemu svetu se je že predložila. Ta svet jo bode tudi gotovo vsprejel. Težje bode šlo v državnem zboru. Svobodomiselná stranka je bajé proti vsakemu povišanju vojaških bremen, socialni demokratje tudi, konservativci pa neso za okrajšanje aktivne vojaške službe, dočim več drugih poslancev za predloge ne bodo drugače glasovali, da se aktivna vojaška služba okrajša. Katoliški centrum se še ni odločil, bi li glasoval za nova vojaška bremena. Vse je še odvisno od tega, kaj obljubi vlada katolikom.

Italija. Cbrispijev zakon proti katoliškim dobrodelnim namenom zahteval je zopet jedno žrtv. Bolnišnica „SS. Trinità de' Pellegrini“ se je odpravila. To bolnišnico je sezidal okoli 1550 leta človekoljub sveti Filip Neri in je bila v prvi vrsti namenjena za romarje. Zaupajoč na božjo in človeško pomoč, je ta svetnik osnoval „Bratovščino svete Trojice“, ki je oskrbovala to bolnico. K tej bratovščini so bili pristopili najbogatejši Rimljanje, kajti, le tako je bilo mogoče tako veliko poslopje za bolnico sezivati. Pozneje se je poslopje še razširilo, tako da je bilo prostora za tisoč romarjev. Od kar je Rim glavno mesto Italije, v to bolnišnico neso tudi več vsprejemali tujece. Sedaj se pa poslopja prodajo ali dajo v najem; to pa vse le zaradi tega, da se napolni državna blagajnica. Bolnišnica je bila bogata in je imela kaci 90.000 frankov letnih dohodkov. Vse to pograbi država. Pri tem se niti ne pomisli, da je ta denar se nabral ne le od domačinov, temveč tudi od tujecev.

Dansko. Državni zbor se je sešel 3. t. m. Pred začetkom zborovanje je bila božja služba, katera se pa liberalci neso udeležili. Predsednikom je voljen odvetnik Liebe, podpredsednikom pa državni revizor Hörup. Skrajna levica se volitve predsedništva ni udeležila. Državni proračun kaže 57 milijonov kron dohodkov in 65 milijonov kron stroškov. Samo za mornarico se zahteva 24.5 milijonov kron.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, dné 4. oktobra. (Prevzvišeni knezoškof v semenišču.) V torek popoldan, v god sv. Frančiška Asiškega, so bili vsi bogoslovci zbrani v kapeli, kamor so prišli prevz. knezoškof. Nato je prečital vodja semenišča, mil. g. prelat dr. Kulavie hišna pravila. Potem pa vstanejo premil. g. knezoškof ter pozdravijo vse pričujoče semeniščnike, zlasti novovstopivše, obrnejo pa govor precej na to, kako važen korak da so storili gospodje, odločivši se za duhovski stan. „Na gimnaziji“ — tako nekako so nadaljevali — „je bilo Vaše učenje splošno, pripravljajno za vse stroke človeškega znanja, in vedenje se je od Vas zahtevalo, da je bilo le dobro krščansko. V semenišču imate pred očmi drug namen, morate hoditi druga pota. Učenje Vaše v bogoslovju bode resno, bode strokovno, bode učenje, kakoršno Vam naklada Vaš vzvišeni poklic, učenje temeljito bogosloveskih věd. In vedenje Vaše zanjaprej ne bo dosti, da je le dobro krščansko, marveč biti mora vzorno, vsem ljudem v spodbudo.

Ko sem davi pri sv. maši čital list in evangelij, ste dve mesti napravili ná-me poseben vtis. V današnjem listu sem namreč čital besede sv. Pavla: „In Christo enim Jesu neque circumcisio aliquid valet, neque praeputium sed nova creatura.“ (Zakaj v Kristusu Jezusu nič ne velja, ne obreza, ne neobreza, ampak nova stvar). Gal. 6, 15. In to velja tudi Vam!

Ni zadosti za bogoslovca, da je zunanje reden in natančen; ni zadosti, ako se vede po pravilih tako, da mu nihče ne more nič očitati, marveč vse to so zgolj vnanjosti, vse to ne velja, ako pa notranji človek ostane, kakoršen je bil, poln strastij in slabosti. Zato pa se trudite za to, da bodo vsa Vaša dejanja izvirala res iz srca, da bo tudi notranji človek res prenovljen, nova stvar. Le ta kaj velja v Kristusu Jezusu.

In drugo, kar sem takoj zjutraj sklenil, da Vam povém, so besede današnjega evangelija: „Vze-

mite moj jarem ná-se!“ (Mat. 11, 29.) Vsak mora nositi svoj jarem: za gimnazijca so gimnazijske postave nekaj jarem, ki ga pa mora nositi; vojaku so vojaška pravila jarem, in sicer večkrat težak jarem; in tako se bodo semeniška pravila zdela muogim jarem; toda možje hočete postati in biti, torej se ne boste plašili truda, temveč nosili ta jarem moško, srčno, stanovitno do konca.“

H koncu je prevzvišeni vladika priporočal gojencem, naj prav skrbno opravljajo vsakdanje pre-mišljevanje, ter je izpregovoril tudi o učenju nekaj krepkih besed. Pri učenju bodi prvo to, kar je potrebno: torej bogoslovski predmeti, in še le kadar je to dobre predelano in naučeno, pridi ná vrsto to, kar je koristno. O tej priliki izpregovoril je višji pastir tudi o slovstvu. „Dandanes se mnogo, mnogo čita, da, preveč čita, in to hlastno čitanje je huda bolezen našega časa. To pa gorečemu duhovniku ne more biti vsejedno, kaj beró njegovi verniki; skrbeti mora, da dobé v roke dobrih, krščanskih knjig. In zato bo duhovnik, imajoč zmožnost pisateljstvo, sam prijel za pero in pisal narodu take dobre spise. In jaz rečem, da je tudi to važno, nujno. A goditi se mora vse v pravem redu; v semenišču torej najprej to, kar je najpotrebnejše, bogoslovne študije, te se ne smejo nikdar zanemarjati, z nobeno pretvezo, potem pride drugo na vrsto.“

Po govoru, ki je trajal dobro uro, poklicali so k sebi vse novodošle gg. prvoletnike in z vsakim posebej se prijazno pogovarjali, za vsakega posebej so imeli še ljubeznjivo bodrilno besedo.

Iz ljubljanske okolice; 6. oktobra. Pošten mož — tako se trka g. Šuklje na svoja junaška prsa v seji dež. zbora 27. popoldne. Hvala Bogu — moram vsklikniti — da imamo tako izvrstnega, poštenega moža — ki priznava velike zasluge slovenske duhovščine za preporeč našega naroda — moža, ki odobrava odlično pozicijo, katero zavzema slovenska duhovščina — moža neustrašenega, moža jeklenega, ki se klanja vsikdar verskemu čutu naroda slovenskega in ga je pripravljen braniti proti napadom — naj pridejo s katere — koli strani. Toda ni samo on tako pošten, tako vnet katoličan — marveč tudi vsi njegovi somišljeniki — vsaj naravnost pravi: vsi brez izjeme. Kako lepo je to! Kak poklon slovenski osobito kranjski duhovščini! Ni čuda, da je začelo precej v petek popoldne deževati — in sedaj dežuje. —

Potem g. Šuklje pokaže svoj verski čut in tudi kako se mora braniti. Pač bi bilo slabo za katoliško, če bi imela take zagovornike resnice; če bi taki možje branili verski čut slovenskega naroda, bi že zdavno ne bilo sledu o njem. Dá, pokazal se je g. profesor tacéga, kakoršen je vsikdar bil — vrgši krinko raz obraz liberalni — odloživši plašč kouservativnega mišljenja, s katerim je ogrnjen — pokazal se je v svoji pravi barvi, skrajnega liberalca. Tako je prav, g. profesor, da vsaj ne boste mogli več za nos voditi — da ne bote več svoje barve liki kameleon spreminjevali. Vas tudi v oči bóde garda mladih duhovnikov, kaj ne? Vedite pa, da pri tej gardi niso sami mladi, so tudi stari, nekateri že zelo stari. Stara garda, kaj ne, ta vam je bila všeč? Ona garda, ki je bila vesela, da je od liberalcev dobila ta májhen poklon, ona garda, ki je pri volitvah liberalcem vse verjela, prisegajočim, da so pošteni katoličani, da ne bodo zoper vero nikdar govorili, ne pisali, tudi zoper duhovščino, Bog ne daj! Toda g. profesor vi se jako motite, ako mislite, da tista garda še eksistira, tiste garde na Kranjskem ni več, tista garda se je spremenila v ono gardo, ki je vam tolikanj na poti, v katero se tako strastno zaletavate. In povem vam naravnost, da garda ta vrlo napreduje, garda ta narašča in se učvrščuje. Ravno napadi Vaše stranke na prevzvišenega knezoškofa in duhovščino sploh so staro gardo, kakor jo imenujete spremenili v neprodirljivo falango, v katero se boste zastoj zaletavali Vi z obrabljenim in zarjavlim kopjem liberalnih fraz, kakor tudi vsi drugi Vaši tovariši, kajti falanga ta ne obstoji ne iz streberčkov, pa tudi ne iz štrebarjev, ne obstoji iz mož iščočih časti in in polnega žepa — marveč skitana je iz jeklenih — neupogljivih katoliških značajev, borečih se za dušni in telesni blagor naroda slovenskega. In ta falanga je ponosna na svojega hrabrega — neupogljivega zastavonosca — na svojega voditelja, prevzvišenega knezoškofa. Bode pa li vojak zapustil svojega voditelja na bojnem polju? In kako morete od nas za-

btevat, da bi postali izdajice! O, premalo poznate kranjsko duhovščino — premalo poznate katoliški značaj — mi smo obljubili zvestobo, obljubili pokorščino svojemu škofu — in jo bodemo tudi držali do zadnjega zdihljeja. Zaman ves vaš trud, da bi nas ločili od našega višjega pastirja, marveč, kolikor bolj ga napadate, tolikanj bolj ga bomo ljubili, toliko tesneje se bomo njega oklepali. Mi smo na vse pripravljene — vojskovati se hočemo, ako bo treba, tudi umreti za katoliška načela. Ta falanga toraj se tudi v prihodnje ne bode ustrašila nobenega liberalca — neupogljivo bode stala braneč sv. vero in narodnost naroda svojega ter z božjo pomočjo bode o svojem času tudi slavno zmagala. Bog živi neustrašljivo katoliško falango.

Z Gorenjskega, 5. oktobra. („Pa naj pride!“) Letošnja debata deželnega zbora o proračunu postaja čedalje bolj zanimiva, ker vedno bolj osvetljuje značaj slovenske liberalne stranke. Zlasti dr. Tavčar v svoji brezozirnosti jo kompromituje pred vsem svetom. Ko je poslanec Klun branil knezoškofa proti neosnovanim napadom, in dejal, da se sam kot nepričujoč ne more zagovarjati, zaklical je „enfant terrible“ liberalne stranke, dr. Tavčar, oblastno: „Pa naj pride!“

Ta nes... klic pokaže našo napredno stranko v vsi njeni oholi predrznosti, ki ne spoštuje več nobene avtoritete božje in cerkvene; razodeva vsemu svetu, s kakimi nasprotniki se nam je bojevati; spričuje, kakošen fini ton vlada v deželnem zboru kranjskem, odkar so si zbrali slovenski radikalec v njem torišče za svoje vratolomne kozolce.

„Naj pride!“ se zagovarjat, tako se drzne zaklicati dr. Tavčar častitljivemu, izkušenemu možu, ko bi ta tudi ne imel apostolskega dostojanstva. — „Naj pride!“ tako se osmeli pozvati podložnik svojega cerkvenega predstojnika po božji volji; naj pride zagovarjat se sčm kaj, kaj je huđega storil zoper narod slovenski. Nehoté nam prihaja v spomin tisti strahoviti prizor, ko so židovski demagogi in kričači terorizovali javno mnenje, nahujskali mestno sodrgo, privedli poslanega jim Zvečičarja pred sodnji stol in kričali: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod.“

„Naj pride!“ tako se upa porogljivo apostrofovati advokat dr. Tavčar, o katerem dvomimo, je li bi tako oblastno, zaničljivo zaklical pred svojo slavno osebnost zadnjega svojega plačanega pisarja, naj se zagovarja, če je napravil kako nerodnost.

Pa če bi tudi dr. Tavčarju taka oholost in s... tako prešla v individualnost, da mu je nobena olika ne more oblažiti in omeščati, vendar javno in slovesno protestujemo proti temu, da bi se ta ton uvedel tudi v deželnozborsko dvorano, sicer bi se moral pač vsak poslanec, kateremu je sveta njegova čast, stokrat premisliti, predno bi se podal v zbor, kjer ni varen celó pred osebnimi insulti.

Protestujemo zoper te, da bi deželni zbor kranjski postal torišče takim izgredom; kakor so v navadi n. pr. v ogerskem državnem zboru. Narodni poslanec drzne se s takim arogantnim vsklikom povabiti cerkvenega virilista, naj pride se udeleževati deželnega zborovanja, da bi potem, ko bi res prišel, svoje žaljive, hr... dovtype brusil ob njegovi častitljivi osebnosti, in se pred liberalnim svetom ponašal: „Glejte, taki smo, še škofov se ne bojimo!“

Dokler tak ton vlada v kranjski deželnozborski dvorani, ni se čuditi, da se knezoškof ljubljanski ne udeležuje zborovanja.

V drugih deželnih zborih pač tudi škofje prihajajo k sejam, toda tam spoštujejo vse, tudi nasprotno stranke njih apostolsko službo, zato tudi v najživejši debati noben poslanec ne pozabi spoštovanja, ki ga je dolžan svojemu škofu.

Žal, da imamo nesrečni Slovenci tudi še to britko skušnjo. S takimi nasprotniki se moramo bojevati, s takimi fanatičnimi sovražniki cerkve, in potem nam še kratkovidneži priporočajo mir, spravljivost in gnjile kompromise. Kako je to mogoče? Ali more še kak duhovnik, ki le količkaj čisla svoj vzvišen stan, ali more tudi kak lajik, ki ima kaj dejanjske vere, s tako napredno stranko hoditi?

— Liga + 19.

Z Vipavskega, 6. oktobra. (Sama lažil!) „Narod“ je objavil v svoji 225. številki dopis iz Lož na Vipavskem. V prvem delu dopisnik povzdiguje g. Jos. Lukanca, ondotnega beneficijata. V drugem delu pa pade s polenom čez njegove stanovske so-

brate na Vipavskem, rekoč: „Ga li tudi njegovi stanovski tovariši tako ljubijo kakor mi? Zalibože, prebitko resnice povedati moramo, da ga uprav nekateri tovariši, kateri ljubezen sicer samo z jezikom oznanjujejo, da ga uprav oni sovražijo, črté. Zakaj, vprašal bi nas marsikdo? Kaj huđega jim je storil ta vzorni in toli skromni mož, ki je skrbel le za blagor svojih faranov? Nedavno prepovedal je št. viški gospod župnik našemu prečastitemu gospodu, da ne sme niti prosto bira pobirati več po Ložicah. Ne vem, od kod zajemlje št. viški župnik tolike oblasti.“

Tako doslovno „Narod“. Na to pa nam je poslal g. J. Lukanec nastopno za „Narod“ značilno pismo:

„Kaj se pač živčemu človeku vse primeri! Nikdar bi si ne bil domišljeval, da postanem na starost še časnikarski dopisnik. Kolikor mi oslabiljene moči dopuščajo, pač rad prebiram poštene časnike, njih dopisnik pa še nisem bil. Liberalnih časnikov pa ne maram in ne berem; le iz cenjenega „Slovenca“, ki jih mora dan na dan zavračati, mi je znano, s kako brano oni pitajo svoje čitatelje. — Te dni pa sem bil opozorjen na nek dopis iz naših krajev v „Slov. Narodu“, in ker se mi je reklo, da se peča z mojo malenkostno osebo, prebral sem dotični dopis v „Sl. Nar.“ št. 225.

Z največjo nejevoljo odložil sem dotični list in si mislil: Moj Bog, kaj sem vendar pregrešil, da najdem toliko hvalisanja v liberalnih očeh? — Res sram bi me bilo, da bi me hvalisal list, ki ima belo za črno, in črno za belo. Rad bi se opravičil pred slavnim občinstvom katoliškega prepričanja, ker mi je znano, da mora največkrat slabo misliti o onem duhovniku, kojega „Narod“ hvali in povzdiguje, pa kakor sem že omenil, jaz nisem vajen časnikarski dopisnik. Tolažim se s tem, da mi vest ne očita, da bi po svojih skromnih močeh ne bil spolnoval svojih dolžnostij. — Vse prisiljeno in priliznjeno hvalisanje „Narodovega“ dopisnika pa odločno zavračam, kakor tudi njegovo zagotovilo „udanosti in največje pokorščine“, ker jo že vem presoditi po svoji devetletni tukajšnji skušnji. Naj bo vse, veselo in neveselo Bogu v čast!

Kolike cene pa da so taka zagotovila, razvideti je lahko iz nadaljevanja onega liberalnega dopisnika (ki pa ni pisal na Ložicah, ampak nekje drugod), ko revše ne vé, kako bi zopet perišče blata vrglo na tako strastno sovraženi duhovski stan. Ravna se po navajenem receptu: „Calumniare audacter, semper aliquid haeret!“ — Podtika št. viškemu g. župniku, da mi je prepovedal pobiranje bira; podtika mojim gg. duhovskim tovarišem, da me sovražijo, črté itd. Nesramno obrekovanje!! Poslal sem radi tega „Slov. Narodu“ popravek, in upam, da bo list toliko pošten, s popravkom vrniti dobro ime napadenih, vendar v spričevanje resnice omenim tudi tukaj, da g. št. viški župnik zaradi mojih dohodkov pri ljudeh ni nikdar vmes posegal, še manj mi one zabranjeval, pač pa mi vse iz cerkvenega pripadajoče dohodke vselej pravočasno in z veseljem izplačeval. Tudi oziroma pastirovanja na Ložicah, katere do imenovanja novega župnika še vedno pripadajo k Št. Vidu, ni kazal nikakoršne za-me občutljive avtoritete, pač pa se je do mene obnašal kot najboljši prijatelj in sosed in mi vsestransko šel postrežljivo na roke. Hvala mu!

Kar dopisnik kvasi o „sovraštvo in črtenju“ mojih gg. sobratov do mene, izjavljam, da v vseh svojih devetih letih tukajšnjega bivanja nisem nikdar imel najmanjšega povoda, se pritoževati; pač pa sem povsod in vsestransko vžival prijaznost in ljubezen vseh gg. duhovnikov, za kar se jim zadostno zahvaliti ne morem. Če jih zlobneži blatijo, naj jim velja tolažilo: Ni najslabši oni sad, katerega oše najraje pikajo. — Njim in vsem dobrim znancem in prijateljem na Ložicah in v dolini vipavski kličem pri svojem odhodu: Bog Vas živi! Priliznjeno hvalisanje liberalnih dopisnikov pa še enkrat odločno odklanjam.

Na vipavskih Ložicah 6. oktobra 1892.

J. Lukanec, beneficijata.

Temu pojasnilu, kake laži da trosi „Narod“ med svet, nimamo ničesar dostaviti; kajti ako „Narodovo“ pisavo tako ojestro obsodi duhovnik, ki ga „Narod“ sam imenuje „vzornega in toli skromnega moža“, ako je vkljub svoji skromnosti celo od „Naroda“ mu priznani, rabil č. g. Lukanec tako ojestre izraze proti „Narodu“, tedaj seveda mi nimamo ničesar dostaviti. Čast pa č. g. Lukanecu, ki se je tudi v tem slučaju pokazal vzornega moža.

iz Celovca, na sv. Mihaela dan. (Solska debata v koroškem deželnem zboru.) [Konec.] Poslanec grof Goess poroča o proračunu šolskega zaklada za l. 1893. Potrebščine je 488.200 glđ., pokritja 55.944 glđ., primanjkeja 412.256 glđ.

Na to otvori predsednik generalno debato. — Vseh oči se obrnejo na slovenska gg. poslanca in na za njima sedečega dr. Ubl-a — a nihče ne prosi besede! Zasčne se specijalna debata — i sedaj ostane vse tiho in predlog finančnega odseka se sprejme.

Proti njemu glasujeta gg. slovenska poslanca. Tako se je vršila naša „šolska debata“. Poslušalci, ko spoznajo, da iz te moke ni bilo kruha, mrmraje in skrajno nezadovoljni zapusté dvorano, in zlasti damam noče ugajati, da niso slišale, kako se gosp. dr. Ubl v potu svojega obraza trudi, čim hujše udrihati po „bindišarjih“. „Es war zu schön gewesen...“

Tako sta naša poslanca tudi s tem, da nista govorila, dosegla vspeh; vsi poslušalci dali so se lepo speljati — na led!

Potrdilo se je pa ob tej priliki tudi še od najkompetentnejše strani, da zadnje šolske debato — marca meseca — nista prouzročila gg. slovenska poslanca, kakor jima predbaevajo „Fr. Stimmen“, marveč — dr. Ubl s svojim neslanim besedičenjem!

„Freie Stimmen“ se sedaj zelo hvalijo, češ, da so le one s svojim pozivom dosegle, da ni prišel noben „schriller Misston“ v deželnozborska posvetovanja. A nekaj jim vendar greni nedolžno veselje. Pravijo namreč, da sta slovenska poslanca le zato molčala, „weil ihre Partei seit dem Vorjahre thatsächliche Erfolge erzielt hat“.

No, to je pač stara pesem! Kedar nasprotniki nič družega ne najdejo več, pa lažejo o vspehih in pridobitvah Slovencev (kajpak na škodo „nemštva“), da vsaj tako begajo ljudstvo.

V ostalem pa zadnja beseda o našem šolstvu še nikakor ni spregovorjena, in nasprotniki naši naj si nikar ne domnevajo, da se koroški Slovenci zadovoljimo s sedanjo vredbo naših ljudskih šol. „Vsaka sila do vremena!“ tudi preko koroškega deželnega zbora, preko dr. Ubl-a in tudi preko „čifutskih“ — „Fr. Stimmen“! —rj—

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. oktobra.

(Vrnite resnici, pravici in poštenju čast!) Preteklo je v četrtek že štirinajst dni, ko si je „Slovenski Narod“ v svoji notici „Und alles ist Dressur“ izmisllil dve okrožnici, v katerih so neki naš prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski pozivljali vse duhovnike svoje škofije, naj jim podpišejo zaupnico, „Narodu“ pa nezaupnico in indignacijo. Toda to še ni bilo dovolj zlobnosti. Namesto da bi bil preklical svojo dvojno debelo laž, privrgel je danes štirinajst dni v svoji notici „Dva škofovska cirkulara“ še dve novi laži, trdeč namreč, da ste se „slični“ dve okrožnici — torej s sličnim namenom, s slično vsebino in sličnega izvora — izdali že prej dvakrat. Naš poziv: dokaze ali preklic, bil je brez vspeha. Do sedaj nam iz najdljivi „Slovenski Narod“ še ne ene zgornjih okrožnic ni objavil, a tudi še z eno besedico ni preklical svojih ostudnih lažij o svojem škofu. Ni še preklical nobene svojih trditve, ki bi morale, ako bi bile resnične, vzbuditi v srcu vsakega poštenega Slovence mržnjo do našega prevzvišenega gospoda knezoškofa. Toda ne, liberalna poštenost in liberalna vest „Slovenskega Naroda“ se tudi v štirinajstih dneh ni vzdramila toliko, da bi bil preklical štiri debele laži, katere je razširil med svet o svojem škofu. Pač pa pridno bobna za slovenski banket, na katerem naj se povrne čast L. Svetcu, katere mu nihče ni kratil, in reši družba sv. Cirila in Metoda, katere nihče ni napadal. Gospoda, zbrana na banketu! Ako Vam je količkaj sveta resnica in pravica, čast in poštenost, je Vaša dolžnost, da izrečete svojo obsodbo nad „Slovenskim Narodom“ zaradi ostudnih lažij, katere trosi med Slovence o svojem škofu. Vaša dolžnost je, da može, ki imajo besedo pri listu, resno opomnite, da laž je laž in ostane laž, dokler se ne prekliče, in da je dolžnost „Naroda“ obrekovalca, preklicati hudo obrekovanje. Ako to storite, povrnilo bode te danes vsaj

deloma resnici, pravici in poštenju čast. Od mož-poštenjakov pričakujemo to po vsej pravici.

(Občine Medvode udanostna izjava prevzvišenemu knezoškofu.) Občinski odbor iz Medvod je odposlal prevzvišenemu knezoškofu nastopno izjavo: Povodom sijajnega I. slov. katol. shoda liberalni brezverni listi neprenehoma Vašo prevzvišeno osebo na nezaslišani način surovo napadajo, sumničijo in obrekujejo. Podpisani občinski zastop odločno obsoja in obžaluje tako neosnovano postopanje ter izraža prevzvišenemu svojo globoko udanost, neomejeno spoštovanje in verno pokorščino. — Zupanstvo Medvode, dne 25. septembra 1892. — Fr. Svoljšak, župan; Anton Kuralt, I. občinski svetovalec; Franc Drešar, Janez Staré, Jernej Kavčič, Martin Derčar, Franc Dolinar, Janez Kavčič, Andrej Cvajnar, Fr. Bergant, Franc Bzant, Jakob Sušnik, Janez Dobnikar, Jakob Kalan, Janez Poljanec, Janez Zoré, Jožef Jarc, Lorenc Kavčič, Juri Tehovnik, Anton Soršek, Anton Plešič, Anton Jenko, Fr. Luštrek, Franc Setina, Anton Svoljšak, Franc Lušina, občinski odborniki. — Narod slovenski ustaja ter složen in edin obsoja neosnovane napade liberalnih slovenskih listov, zbirajoč se pod zastavo ljubljeneega svojega škofa. — Slava veliki in vrli občini Medvodski!

(Kontrolni zbor v Logatcu.) V nedeljo 9. okt. ob 9. uri je kontrolni zbor v Logatcu. Pač slabo, da se napravljajo taki zbori ravno ob času, ko bi moral vsaki kristijan iti k sv. maši. Kako bodo vsaki zvesti cesarju, ako se odvrtačajo od zvestobe, katero so obljubili Bogu?

(Posvečevanje mestne farne cerkve v Kranju) vršilo se bode jutri, in kakor se nam poroča, delajo meščani za to velike priprave.

(Na ljubljanski gorenji gimnaziji) se bode s privoljenjem ministerstva za uk peti razred razdelil v tri oddelke, kar se ima takoj izvršiti. V to svrhu imenovan bode nov namestni učitelj.

(Pri sv. Jakobu v Ljubljani) obhajajo 10. in 11. oktobra 1892. 35 letnico svojega mašništva prečast. gospodje: P. Rudolf Dolinšek, frančiškan v Kamniku, P. Tadej Gregorič, frančiškan v Ljubljani, Fr. Barborič, župnik pri sv. Tomažu na Koroškem, Janez Dolinar, župnik na Raki, Mihael Hrovat, župnik v Čatežu, Franc Jereb, župnik v Zaspem, Lorenc Krištofič, župnik v Kovorju Anton Peterlin, župnik v Šmihelu, Janez Rozman, župnik-kanonik pri sv. Jakobu v Ljubljani, Franz Tavčar, župnijski oskrbnik v Besnici, Mihael Zupan, župnik v Sostrem.

(Občni zbor kons. obrtnega društva) v Ljubljani bode v nedeljo dné 16. oktobra ob 5. uri zvečer v hiši katoliškega rokodelskega doma, Poljske ulice h. št. 10. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Nasveti. 4. Izvolitev častnih udov. 5. Volitev novega odbora in računskih preglednikov. K temu posebno važnem občnem zboru vabi vse svoje redne in podporne gospode člane najljubneje

odbor kons. obrt. društva.

(Cerkvena slovesnost Podlipo.) V nedeljo dné 3. t. m. vršila se je Podlipo slovesna inštalacija č. g. župnika Jan. Krst. Šege. Slavnostni govornik je bil č. g. kanonik in dekan Janez Flis.

(Koledar tiskovnega društva za l. 1892) se razpošilja. Prejeli ga bodo brezplačno vsi društveniki razun onih ki so zelo zastali z letnino. A pošlje se tudi tem ako se zglašijo z udnino.

(„Kriščanski nauk“) Simon Zupana je ravno kar izšel v 5. natisu. Ker je ta katekizem od škofijstva in od ministerstva potrjen za ljudske šole na Kranjskem, ga morejo č. gg. veroučitelji rabiti s pridom v prvem in drugem razredu ljudskih učilnic. Večan exemplar te knjžice stane 10 kr.

(Št. Jakobsko-Trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani I. občni zbor.) Dne 2. oktobra vršil se je I. občni zbor te podružnice. Ker je bilo vreme neugodno, ni se moglo zborovati na vrtu, kakor je bilo prvotno namenjeno, nego v gostilniških prostorih pri Virantu, kateri so se do 6. ure scela napolnili. Shod je med drugimi s svojo navzočnostjo počastil, povodom svojega boravka v Ljubljani naš rojak, vseučilišni profesor dr. Gr. Krek iz Gradca; opazili smo tudi dokaj zastopnikov drugih ljubljanskih podružnic. Začasna prvomestnica gospa direktor Šubičeva prične zber z lepim ogovorom

*) Zaradi mnogega drugega gradiva zakasnelo in okrajšano. Op. vred.

v katerem zgovorno povdarja važnost in potrebo družbe sv. Cirila in Metoda. Na to točno poroča mestna učiteljica gdč. Marovt-ova o dozdanjem pripravljalnem delovanju začasnega vodstva blagajničarica gdč. Ant. Kadivčeva pa o društvenem denarnem stanju. K volitvi stalnega načelnštva oglasi se voditeljica deklšike šole gospa Moos-ova ter nasvetuje glede na to, da je začasno načelnštvo v polni meri zadostilo svoji nalogi, kakor smo se prepričali iz lepih poročil in dosedanjega vspeha, izvoli naj se isto z vzklikom tudi v znak zahvale. Ker se ta predlog vsestransko odobruje, konstatira prvomestnica soglasno izvolitev ter sklene oficijelno zborovanje. Na to pojasnjuje v daljšem lepem govoru g. Tomo Zupan blage namene družbe sv. Cirila in Metoda. Prosto zabavo je posebno povzdigovalo lepo petje slavnega pevskega društva „Ljubljana“, ki je iz posebne prijaznosti sodelovalo. A še več, kakor je bilo na vsporedu, čuli smo krasnih pesem n. pr. Gregorčičev „Nazaj v planinski raj“, in uprav ženski zbor s svojimi nežnimi glasovi je čvrsto pomagal. Deklamacija „Svetinja“ je bila primerno odbrana — a tudi izborna prednašana, gdč. mestni učiteljici Praprotnikovi je le čestitati na takem vspehu. Želeli bi jo še mnogokrat slišati ob takih prilikah. Razvila se je uprav domača zabava, veselje se je bralo vsem na obrazu, osobito še onim, katere je osrečil kak dobitok. Ko nazdravi tajnik Žlogar odličnemu gostu dr. G. Kreku, čegar vseučilišni slušatelj je bil svoj čas, povdarjajoč njegove velike zasluge za slovenstvo in osobito za akademiško mladež na graških visokih šolah, odzdravi naš veleučeni rojak s krasnim govorom slovenskemu ženstvu, katero zdaj stopa na pozorišče, da brani i ono, kar je Slovincem vsigdar drago, vero i narodnost že pri mladini, katera je že po naravi uprav ženstvu izročena v prvo vzgojo. Če bodo rojaki v domovini tako zložno delovali za pravice svojega naroda, ženstvo in moštvo, kakor je ta večer zapazil pri tej novi podružnici, prisijali bodo Slovincem boljši časi. Zastopnik Koblar od št. peterske podružnice napije tej novi vrstnici, ki je zasvetila liki nekdanjemu kresu, ki je tedaj, ko je v turških bojih pretil sovrag slovenski domovini, naznanjal našim pradedom nevarnost. Podružnice so tudi kresovi, ki oznanjajo rojakom nevarnost raznarodovanja ob mejah slovenske domovine. — Sklepno moremo izraziti posebno priznanje vrlemu načelnštvu, ki nam je uprav z možato odločnostjo in vstrajnostjo priredilo tako prijeten večer, a kakor se nadejemo, tudi lep prispevek družbi sv. Cirila in Metoda.

(„Nova Soča“ in katekizem.) „Katekizma, kakor ga nam zato postavljeni razlagajo, se hočemo vedno držati,“ to je pomen besed, katere je „Nova Soča“ vsaj dvakrat zapisala. V zadnji št. z dné 29. sept. pa piše, da treba besede „Sl. N.“ „naša uboga šolska družba (scil. sv. Cirila in Metoda, o. pis.) je naša prokletstvo tam, kjer je iskala blagoslova“ (na katol. shodu o. pis.) podpisati z obema rokama. Naš prevzvišeni nadškof, katerega hoče „N. S.“ po svojem lastnem zatrjevanju vedno slušati, njegovim razsodbam klanjati se in ga s tem podpirati, se popolnoma zлага se sklepi katol. shoda. Je-li katoliški shod proklel družbo sv. Cirila in Metoda? Proklinjali to družbo prejasni naš vladika? Ni-li on poslal katoliškemu shodu, ki je želel po nasvetu samega predsednika družbe po vseh farah podružnice vstanoviti, svoj višje pastirski blagoslov? Škof blagoslavlja, „Nova S.“ podpiše protest proti temu blagoslovu!? Kje je doslednost? Saj „N. S.“ ne piše proti sv. veri!? in na Goriškem ni liberalcev!?! Sapienti sat!

(Tatvina) Iz Vrhnike se nam poroča: V soboto dné 1. t. m. po noči vlomil je neznan tat v prodajalnico J. Kovača, po domače „Gašperjevca“, v Bl. Brezovici, ukral 45 glđ. ter se dobro pokrepčal z žganjem v prodajalnici.

(Iz Novega mesta) se nam piše: Na kmetijski šoli v Grmu pri Rudolfovem pridelali so letos v ameriškem delu vinograda v Smoleni Vasi nad 20 veder prav finega vinskega mošta, kateri bode dal dobro, prijetno dišeče in ukusno vino. Ta vinograd zasadili so pred petimi leti z ameriško trto „York madeiro“. V starem delu v vinograda napravila je toča mnogo škode, v ameriškem, ki je precej zraven, pa se nje sledovi niso poznali, ker ima trta močnejše listje, katero je bolj trpežno. V šolskem vinogradu na Trški Gori obrodila je ameriška trta „Hingtinton“ prav dobro; nje grozdje je prav fino in posebno okusno.

(Zlata maša č. g. kan. Pencina v Tolminu) Iz Tolmina se nam poroča dné 6. oktobra: Kakor je „Slovenec“ že naznanil, obhajal je rožnivenško nedeljo preč. g. Karol Pencina svojo zlato mašo. V predvečer slavnosti napravili smo dragemu rojaku bakljado. Vse hiše so bile krasno razsvetljene, ves Tolmin se je kaj prijetno lesketal od mnogobrojnih lučic. Pred hišo slavljenca postavil se je polnoštevilni naš veteranski kor, ki je slavljenca imenoval za svojega častnega uda; godba je igrala več komadov, krasno petje se je razlegalo, izvrstni govori so se slišali, rakete žvigale itd., srca vseh so se radostila, veselje je bilo nepopisno. Žalibog, da nas je v nedeljo jupiter pluvius neprenehoma namakal, a kljub slabemu vremenu zbralo se je v krasno okinčani cerkvi mnogobrojno število vernega ljudstva, zastopani bili so vsi uradi, duhovnov prišlo je 30. Lepi nad celo uro trajajoči govor včg. monsig. dr. Gabrijevčič-a segal je vsem do srca, iz kora doneli so prijetni glasovi našega nad 25 pevcev broječega vrlega cerkvenega zbora; vsa cerkvena slovesnost trajala je nad 2½ uri. Da so se pri izvrstni „pogrjnjeni“ v rojstni hiši slavljenca slišale lepe napitnice na sv. Očeta papeža, presvetlega cesarja, ljubljeneega nadškofa, zlatomašnika itd. razume se samo ob sebi. Veselje in radost nad 80 gostov bilo je splošno. S petjem sta nas kratkočasila dva pevska zbora, prej omenjeni tolminski, in izvrsten zbor 8 duhovnov. Telegramov in drugih pozdravov došlo je nad 50, tudi mnogo primernih darov prijel je zlatomašnik, med drugimi en krasen srebrni kelih od družine Pell iz Trsta, ki je v sorodu slavljenca. Včg. zlatomašniku: Še mnoga, mnoga leta!

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Velečast. g. Fr. Kolarič župnik v Vetrinji ob Celovcu g. e. za župnika v Porečeh; čast. g. Jernej Krainer, župnik v Prebljah je postal župnik v Glodnici; velečast. g. dr. Iv. Amšl katehet v Serajevi pride za provizorja v Vetrinji, čast. g. Jos. Sedlaček kaplan v Motnici za provizorja v Oberhof; velečast. g. Jak. Kaneš kaplan v Stalu v Motnico. Čast. g. Silhavvy, provizor v Trebnjah pride za provizorja v Št. Rupert. — Na celovskem bogoslovnem učilišču je 52 bogoslovcev in sicer v I. letu 21. v II. 8, v III. 13, v IV. 11. Po narodnosti je 21 Slovinccev, 10 Čehov in 21 Nemcev. Razven teh obkujeje predavanja i 4 br. benediktini in 2 oo. kapucina.

(„Politična debata“ — „Banket“ — „Celjski Hribar“.) Iz mariborske okolice se nam poroča: V poročilu o „politični debati“ v deželnem zboru kranjskem v zadnji seji govoril je slavni Ivan, da „Slovenec“ dne 26. septembra „deli slovenski narod v dva dela, v božji in človeški“. Na mah smo poiskali zopet ono številko in se — čudom čudili. Ljubljanski gospod Hribar! „Slovenec“ čisto nič ne deli slovenskega naroda, v od Vas citiranem članku „ožigosa“ le one, ki lažejo. Zapomnite si to! — „Svetčev banket“ velja pri nas v občeh za demonstracijo proti katoliškemu shodu. To že znači izbrani kraj. Sicer pa ni težko vprašanje, kaj je na večjo škodo družbi svetega Cirila in Metoda, ali katol. shod ali — ta banket!? — „Celjski Hribar“ v številki 19. „Domovine“ že „na uho“ pravi, da je za versko šolo. Kaj nam pomaga „in aure“; „predicite super tecta!“ velja o svetih naših katoliških načelih. J. V.

(Občni zbor cecilijanskega društva za goriško nadškofijo) 3. t. m. je imelo cecilijansko društvo za goriško nadškofijo v Tolminu svoj občni zbor. Ob 10 uri daroval je slovesno sv. mašo včg. dr. Sedej c. kr. dvorni kapelan. Pri sv. maši so peli kaj krasno „Stehle“-jevo „Preis-Messe“ šebreljski in St. vidskogorski pevci, ter nekaj duhovnov. Tako petje poslušali bi radi vsak dan. Slava vrlim cecilijancem. Iz občnega zbora cecilijanskega društva, ki se je koj po maši vršil v dekanijskem dvoreu, omeniti mi je pritožb vseh govornikov o neki zaspanosti društva v pretekli dobi zadnjih 2 let. Upamo pa, da je občni zbor udihnil društvu, oziroma odboru, novo življenje. Temu porok nam je pred vsem popolnoma ozdravljeni predsednik gospod Bajc, tajnik knezo-nadškof. ordinarijata. V znak hvaležnosti in neomejene udanosti do čast. g. Sedeja je zbor z veliko navdušenostjo sprejel predlog velečast. gosp. Harmel-a, komenskega dekana, naj ga občni zbor imenuje prvni svojim „častnim članom“, kar je bilo seveda vsprejeto soglasno in z velikim navdušenjem.

(Graško stavbeno podjetje Hauser) prosilo je na pristojnem mestu dovoljenja, da sme pričeti pri-

pravljajna tehniška dela za lokalno železnico Škofja Loka-Polzela s priklopljenjem z lokalno železnico Celje-Velenje.

(Graski škof dr. Zwerger) proslavlja prihodnji četrtek 25letnico svojega škofovanja, in je tem povodom podaril za mestne uboge 2000 gld.

(Griža) se je pojavila v šestih selih občine Polšnik; obolelo je doslej 23 oseb, umrlo 5.

(„Kneippovo društvo.“) Poroča se nam, da se snuje v Ljubljani „Kneippovo društvo“ po pravilih enakega dunajskega društva, kateremu vsakdo sme kot ud pristopiti. Ker se pozneje itak razglasijo pravila, za sedaj to objavimo, ker utegne tako društvo pospeševati „Kneippovo zdravilstvo“, kakor ga nam priporoča letos lepa knjiga Mohorjeve družbe.

(Koroški deželni zbor) je imel dne 29. sept. XIII. sejo. Poročalo se je o uravnanju Gline in Zile in dovolilo več podpor, a odklonilo tudi prošnji. Učiteljskemu semenišču se dovoli 300 gld., zgodovinskemu društvu 500 gld. Posl. Nišeljveer poroča o proračunu deželnega zaklada za l. 1893. ter obžaluje, da, ker se je dež. zbor tako nanagloma sklical, ni bilo mogoče sestaviti natančnega proračuna. V splošni debati zahteva Ghon, naj se dež. zbori sklicujejo vedno ob določenem času ter poudarja, da je ostalo letos 38 predlogov nerešenih. Dež. predsednik ugovarja Ghonu in pravi, da vladi ni mogoče določiti dež. zborom gotovega časa za zasedanje. Posl. Ghon in Kiršner govorita proti g. predsedniku. Na to se odobri proračun s potrebščino 1.071.140 gld. in pokritjem 220.391 gl. Primankljaj (850.749 gl.) se ima pokriti z 20% doklado na nžitninski davek od vina, mošta in mesa (vkup 36.655 gld.); s 46% doklado na vse direktne davke (v znesku 696.762 gld.; z doneskom doklade na žgane pijače (v znesku 112.674 gld.) Vkup znašajo doklade 846.091 gld.; ostane primankljaja 4658 gld. — XIV. (sklepnja) se je dne 30. sept. je trajala 5 ur. C. kr. kmetijski družbi se dovoli iz Strutzmanove ustanove vkup 11.200 gld. podpore. Proračun Strutzmanove ustanove s potrebščino 8895 gld., pokritjem 10.315 gld. (preostanek 1420 gld.) se odobri. Dolga deloma zelo burna debata vnela se je o graditvi nove deželne bolnišnice. Debate so se udeležili poročevalca dr. Luggin in Plawetz in poslanci Hoek, Ghon, Hillinger, dr. Prettner in dež. predsednik. Na to se sprejme z 19 glasovi (proti 17) predlog manjšine finančnega odseka, da se ima vsa zadeva za sedaj še odložiti. Po kratki debati se sklene postava, da se ima občina Zgornja Bela razdeliti v štiri občine. O predlogu posl. Kiršnerja, naj se preuredi deželnozborni volilni red, se sklene naročiti dež. odboru, naj nabira statističnih podatkov glede tega predloga. Deželni glavar govori na to sklepni govor, v katerem se zahvali gg. poslancem in g. dež. predsedniku. Dež. predsednik se zahvali za izrečeno mu priznanje, knez Rosenberg se zahvali v imenu poslancev, na to pa sklene dež. glavar 14. sejo in zasedanje.

(Katoliško semenišče v Sarajevem.) Gradnja tega lepega poslopja dospela je te dni do dovrške višine, in kakor nam prijatelj poroča od ondot, vršila se je minolo nedeljo — vrh poslopja prelepa slavnost, koje se je udeležilo mnogo odličnjakov in mestne gospode.

(V podporo) se priporoča v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 14 stanujoča uboga vdova s tremi nedoraslimi otroci. Na lici mesta naj se blagovolijo blagi dobrotniki prepričati o dejanjskih razmerah.

(Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske.) Od 25. dne septembra do dne 1. oktobra je bilo rojenih 15, umrlo pa 33 oseb. Za grižo jih je umrlo 6, za jetiko 6, za vnetjem sapnih organov 1, za želodčnim katarom 5, za starostjo 4 in 11 za raznimi boleznimi. Mej umrlimi je bilo 10 tujcev in 13 pa v zavodih. Zbolelo jih je za grižo 12, za oslovskim kašljem pa 6.

(Odbor rečne loterije v korist misijonske hiše v Kočevju) naznanja, da se dan srečkanja, to je 30. novembra t. l., vedno bolj bliža. Odbor tudi prosi, naj blagovolijo tisti blagi dobrotniki, kateri imajo srečke, dobrohotno ali razpečati, ali pa kmalu nazaj poslati, da se zamorejo še kam drugam pouditi. Prav zelo bi bilo ustrezno ter obenem bilo bi gotovo tudi lepo zaslužljivo delo tudi pred Bogom, kdor bi se hotel oglašiti ter proti odstotkom 15 ali 20 od goldinarja v svojem krogu razpečavati nazaj poslana srečke, kakoršnih je še precejšnje število na razpolago. Kakšnih dobitkov je upati pri tej rečni loteriji, je brati na priporočilnem listu, ki se prideva pri vsaki pošiljavi. Sicer pa naj se slavno občinstvo blagovoljno ozira na prošnjo na

zadnji strani našega lista! Naj tudi pričujoča prošnja najde dobra tla! Ljubi Bog pa bodi vsem p. n. podpirateljem tega podjetja milostljiv plačnik!

ODBOR.

(Židovstvo v šolah.) Sreduje šole in vseničilišča so po večjih mestih kar prenapolnjena z židi. In to ni majhen križ za krščansko mladino. Že v ljudskih šolah je poznati neizmerno pogubni vpliv občevanja naših otrok z židovskimi. Prej razviti in od narave nesramni so mladi židki vedno učitelji nesramnostij pri naši deci. Nekateri gimnazije in realke po Dunaju židje takorekoč kar oblegajo, in na krščanskem Dunaju na nekaterih gimnazijah čisto ni za kristijana prostora, mej tem ko se Abrahamovičev na stotine šopiri ondudaj. Iz statistike 1891/92 omenjen bodi samo jeden primer: V Leopoldovem je bilo v nižji državni realki 258 dijakov, mej njimi 174 židov in 8 Čehov. Da, in ti židje drugod tudi delajo Nemce in zanje se večinoma na Češkem in Moravskem stavijo in vzdržujejo državne gimnazije. In to poudarjamo gospodi, ki v svoji slepoti ne mara slišati o verski šoli. Brezverska šola je nam Slovonom, če tudi stojimo na izključno narodnostnem temelju, neizmerne škode. Nekaj primerov, kako se, — dejal bi, same orientalske kobilice, — nemštvo ohranja in širi po srednjih šolah: V Pragi: državna gimnazija na Prikopih: 464 učencev, mej njimi 242 židov, le 179 čistih Nemcev. — Državna gimnazija na Starem mestu: 266 učencev; mej njimi 191 židov in le 36 čistih Nemcev. Prva državna višja realka: 461 učencev; mej njimi 204 žide in le 145 pravih Nemcev. Drugi so Čehi, ki se tako odtujujejo in požidujejo na židovskih gimnazijah. Prav tako in še gorje je na drugih gimnazijah: na Smihovem, v Kartinu, v Pelzju, v Žatcu, v Brnu, v Ogorskem Gradišču itd. — Da, židom se vzdržujejo cele gimnazije, naši otroci se pa šolajo po sedemdesetorica v jednom razredu v drvarnicah. Samo jeden drastičen dokaz še. V Kyjevem na Moravskem je nemška nižja gimnazija. Koncem leta 1891/92 je bilo tam 58 dijakov; 10 mej njimi češke narodnosti, židov pa 34, tedaj pravih Nemcev 14. Okolica mesta je popolnoma češka, a židom na ljubo — mora biti nemška gimnazija. Priporočamo to v preudarek naprednjakom, da si pri tem izbistré pojem „verska šola“.

Telegrami.

Praga, 7. oktobra. Prizivni senat je oprostil vrednika „Narodnih Listov“ in „Hlasa Naroda“, ki sta bila v prvi instanci obsojena, ker sta priobčila mesta iz govorov državnih poslancev Edvarda Grégra in pa Sokola, katerih ni v stenografičnem zapisniku. Utemeljil je senat svoj izrek s tem, da stenografičen zapisnik ni polnoveljavnen dokaz.

Praga, 8. oktobra. Vašaty je bil sklical ljudski shod, ali oblastvo ga je prepovedalo iz nevarnosti pred kolerom.

Budimpešta, 8. oktobra. (Uradno.) V bolnice je 51 za kolerom bolnih na novo došlo, 19 jih je pa v bolnicah umrlo. V zasebnih hišah dva slučaja kolere.

Budimpešta, 8. oktobra. Tukajšnjim merodajnim krogom ni nič znano, da bi se sešla avstrijski cesar Franc Jožef in ruski car Aleksander.

Budimpešta, 8. oktobra. Ko se je večeraj imelo uradno uničiti okuženo perilo, se je zbralo na tisoče ljudi, ki so hoteli uničenje preprečiti. Policijo so kamnjali in iz nadstropij polivali z vročo vodo. Potem se je z golim orožjem razgnala tolpa. Jedna oseba je težko ranjena, več pa lahko.

Milan, 8. oktobra. Bivši finančni minister Colomba je naglašal, da je treba varčevati pri vojski s tem, da se uvedejo umne reforme, proti socijalnodemokratskemu programu naj se postavi konservativno-liberalni in Italija naj popusti veliko politiko, v kolikor se ne tiče italijanskih vprašanj.

Carmoux, 7. oktobra. Včeraj zvečer je bil shod kakih 1000 rudarskih žen. Govorilo se je, potem so pa ženske spremljane od delavcev hodile v sprevodu po ulicah, delavske pesni pojoč in kličoč: „Živel strajk.“

Umrli so:

4. oktobra. Janez Červ, postreškov sin, Opekarška cesta št. 29, dysenterie.

6. oktobra. Ema Lenarčič, sin. vodstva tajnika hči, 4¹/₂ meseca, Nove ulice 5, eoclampsie. — Helena Cotič, revidentova hči, 4¹/₂ meseca, Karlovska cesta 8, bronchitis.

V bolnišnici:

4. oktobra. Marija Božič, čevljarjeva žena, 34 let, jetika.

5. oktobra. Neža Rotar, delavčeva žena, 64 let, vitium cordis. — Anton Kotar, hlapec, 46 let, dementia paralytica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Metrine na 24 ur v noč
		krakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.		729.3	15.6	sl. zapad	dež. jasno	8.50
7. u. pop.		730.2	19.2	sl. jzap.	oblačno	dež
9. u. zveč.		731.4	13.4	-	del. jasno	dež
Srednja temperatura 16.1°, za 3.3° nad normalom						

Zahvala.

Za presrečno sočutje mej boleznijo in o smrti naše ljubljene, nepozabne sestre in tete gospe

Uršule Klopčič

za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, zlasti čast. oo. frančiškonom, in za lepe darovane vence izrekamo s tem najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1892.

486 1

Žalujoči ostali.

Pozlatarski pomočnik in učenc

se sprejmeta takoj.

Kje. pové upravništvo „Slovenca.“ 460 3—1

J. N. POTOČNIK,

Krojaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulinškem poslopju, priporoča se osobito prečast. duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških sukenj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljšo in trpežno blago, kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna; cene možno nizke. 363 26—10

Prošnja.

Odbor rečne loterije v korist misijonske hiše v Kočevju prosi, naj tisti p. n. blagi podpiratelji, kateri imajo še kaj nerazprodanih srečk, blagovolijo srečke dobrohotno razprodati ali pa še pravočasno vrniti. Tistim pa, kateri se prostovoljno oglašijo za razpečavanje nazaj poslanih srečk, ponuja odbor za plačilo 15 do 20 kr. od goldinarja.

Srečkanje se bode vršilo že dne 30. novembra 1892.

484 3—1

Odbor.

Ravnokar je izšlo in se dobiva:

Premru:

485 3—1

Dialoghi italiani, tedeschi e sloveni.

Laški, nemški in slovenski pogovori.

Cena 1 gld., po pošti 1 gld. 5 kr.

J. Giontini - jeva knjigarna v Ljubljani.

Dr. Vinko Gregorič

usoja si naznaniti, da je danes odpotoval; vrnil se pa bode sredi decembra meseca

zopet v Ljubljano.

486 8—2

V Ljubljani, dne 5. okt. 1892.

DOBRA KAVA

le s **Kathreinerjevo Kneippa** sladno kavo
za dodatek. 463 13-4
Dobiva se povsod.
Pred ponaredbami se svari.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 74 **zobozdravnik** (7)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Tinktura zoper kurja očesa

Najvarnejše in najboljše sredstvo, da se odpravijo kurja očesa, zagnane in žutji. Na kurje oko ali na zagnanee se skozi 5-6 dni ta tinktura zjutraj s čopičem, ki je v steklenici, dobro namaže, ko to preteče, se vzame mlačna kopol, potem se kurje oko lahko z nohti izvzame. — Steklenica stane 25 kr., 10 steklenic 2 glid 264 10

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote toč no zvršujejo.

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Purne ulice 9,

se najljubneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

kakor: *alturjev, obhajilnih miz itd.,* slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših obrisih prav lično iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihih spomenikov.

Preskrbi kompletne **držbinske rakve** na vže kupljenem svetu na tukajšnjem pokopališču. Vse na tukajšnjem pokopališču stojee in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljnega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačne dvakrat na leto in sicer spomladi in pred Vsami svetimi. Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. 425 6-4
Filijalo je popolnoma opustil.

Prodajalci

(ne agentje),

ki hočejo prodajati

kmetijske stroje

se prosijo, da pošljejo svoje naslove

Ignaciju Heller-ju na Dunaju

II. Praterstrasse 78. 179 3-3

MATIJA HORVAT,

čevljarški mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

obuvala

katera izvršuje cenó. pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike. 117 10-9

Ivan Kregar,

pasarsko

in izdelovatelj
cekvenega
orodja

LJUBLJANA,

Poljanska
cesta št. 8,

poleg „Alojzije-
višča“.

opozaja in toplo priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih **cerkveno orodje**, kot: moštrance, ciborije, kelihe, tabernakeljne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lieno in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelvodne osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštine prosto. 1592 52-42

Kathreinerjeva Kneippa sladna kava,

najboljši dodatek h kavi,

prodaja prodajalcem na drobno po originalnih tovarniških cenah 461 13-4

JANEZ LUCKMANN v Ljubljani.

solidno blago

Janeza Dogan-a mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo **raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.**

Garniture, divane, madrace od 16 glid. do 40 glid., madrace na peresih 10 glid., dratene madrace 8 glid. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 392 (24-10)

Najnižje cene

Zaloga šivalnih strojev in velocipedov

JAN. JAX

v Ljubljani
doslej: Marije Terezije cesta
bode **od 1. okt. 1892**
dalje v isti hiši, toda na **Dunajski cesti** (prej restavracija „Hôtel Evropa“) vis-à-vis
deželni civilni bolnišnici. 413 10-10

Primerna darila!

priporoča uljudno

Fran Čuden,
urar,

ureje **J. GEBE,**

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje **velike izborne zaloge** najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilno (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinejše nikelnate ure	od glid. 3-80 do	6 —
„ srebrne ure s ključem	„ 7-50 „	10 —
„ srebrne remontoir-ure	„ 7-50 „	12 —
„ late z dvojnimi oklepom	„ 9 — „	18 —
„ zlate ure za dame	„ 16 — „	35 —
„ zlate ure za gospode	„ 24 — „	130 —

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljene blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-12 205 38 28

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Na prodaj so za nizko ceno

tri že rabljene, a dobro ohranjene

velike petrolejne svetilnice

in sedem manjših visečih svetilnic.

Velike svetilnice primerne so za **gostilničarje** ali **večje dvorane**, manjše za obrtnike.

Več izve se v upravnishtvu „Slovenca“ 482 1

Kathreiner-jeva

465 13-2

Kneippa
sladna
kava
Pristna samo
s to varstveno
znanko.
Pred poharēd-
bami se svārh.
Dobiva se povsod.

Neprekosljiv dodatek kavi.

Cerkvena oprava,

priprosta in fina, izvršena v vseh slogih, dobi in naroča se pri **Leop. Tratniku** v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-25

Zobni zdravnik iz Berolina
univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani,
ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob
nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 371 5
Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (1419) 25

Ph. Mayfarth & Co.,

tovarne za kmetijske stroje. Dunaj. II., Taborstrasse 76.

Odklikovane s prvimi odklikami na vseh večjih razstavah.

Ustanovljene 1872. Izdelujejo najboljše 600 delavcev.

pluge z jednimi, dvema,
tremi in štirimi lemeži. —
Brane in valjari za polje
in travnike. Stiskalnice
za vse potrebe, tudi za sadje
in grozdje. Sušilne pri-
prave za sadje, sočevje in
za vse industrijske namene.
Samostojni patent. Skro-
pilnice za trte in rastline.

Mlatilnice, geple, rezil-
nice za krmo, mlne za
phanje, rezilnice za repo,
stiskalnice za svežo krmo,
Bluntov patent. Čistilnice
za žito, robkalnice za tur-
šico, prevažljive peči s
štedilnimi kotli kot pa-
rički za krmo in industrijski
aparati.

Ceniki zastoj. — Zastopniki se želē. 171 10-10

Zalogo ima v Ljubljani gosp. **ALBIN C. ACHTSCHIN.**

III. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

izšel je ravnokar ter se dobiva komad po 20 kr., po
pošti 23 kr. v „Katol. Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“
v Ljubljani.

Tudi II. zvezek je še v zalogi.

Svarilo.

462 13-4

Usojamo si p. n. občinstvo uljudno na to opozarjati, da se naša
Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava
nikoli odprta

ne prodaja, temveč v belih žvričnih zavitkih z
modrim tiskom po 1/2 kigr., 200 in 100 gramov in
našim podpisom in varstveno znanko, ki je tukaj zraven
Pazi naj se posebno na našo varstveno znanko,
kajti občinstvo se skuša slepiti z vsemi mogočimi po-
naredbami. Papir, tisk in tekst se popolnoma ponaredi,
samo podoba častitega gospoda župnika in našega pod-
pisa nemajo ponaredbe. Nikdo naj ne sodi Kathreiner-
jeve Kneippa sladne kave, če ni dobil pristne v zavitku
z varstveno znanko, ki je tu zraven.

Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
v Berlinu, na Dunaju in v Monakovem.

Dunajska borza.

Dne 8. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96	50	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96	27	—
Zlata renta 4%, davka prosta	115	—	—
Papirna renta 5%, davka prosta	100	15	—
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	986	—	—
Kred tne akcije, 160 gld.	310	—	—
London, 10 funtov strl.	119	70	—
Napoleonodor (20 fr.)	9	52	—
Cesarski cekini	5	69	—
Nemških mark 100	58	80	—

Dne 7. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	112	30	kr.
Ogerska papirna renta 5%	100	40	—
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140	50	—
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151	25	—
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	185	50	—
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96	25	—
Zastavna pisma	100	30	—
Kreditne srečke, 100 gld.	190	25	—
St. Genois srečke, 40 gld.	83	—	—

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22	gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17	—	20	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	21	—	50	—
Salmove srečke, 40 gld.	62	—	20	—
Windisebgraezove srečke, 20 gld.	56	—	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151	—	25	—
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2795	—	—	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	97	—	—	—
Papirni rubelj	1	—	20	—
Škotskih lir 100	—	—	—	—

MERCUR menjarnična delniška
družba na Dunaju,
I., Wollzeile št. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kurznem
listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
in devize.

Razna naročila izvrše se najučneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4%, galiskega zemljiškega kreditnega društva
zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher)
žrebne prioritete.

Brezplačno shranjevanje in oskrbovanje

imovine.

Natančnejša pojasnila dajo se v naši
pozvedovalni pisarni ustno in pismeno.